

Motion till riksdagen

1988/89:A484

av Gunhild Bolander (c)

Regionalpolitiska insatser för Gotland

Kommunikationer

Det speciella geografiska läget utgör för Gotlands län en faktor av betydelse som det aldrig går att bortse ifrån vid en jämförelse med andra län. Framför allt är det transportproblem som medför särskilda restriktioner i förutsättningarna för näringslivets verksamhet. Därför är störningar av det slag som förekom i Visby hamn under 1988, med en konflikt om vem som skulle lasta och lossa färjorna, en olycklig företeelse som i förlängningen drabbar näringslivet. Fackliga intressen kan inte få tillåtas att stänga av den gotländska landsvägen till fastlandet, detta kan inte hända i någon annan del av landet. Någon form av fredsplikt borde gälla, så att inte de företag som är beroende av godstransporter varje dag, blir tvingade att varsla. Detta blev nödvändigt för några och sådana störningar underlättar inte de ansträngningar som i övrigt görs för att få företag att etablera sig på Gotland.

Sysselsättning

Utvecklingen på länets arbetsmarknad har under en följd av år markant avvikit från riksgenomsnittet. Den förbättring som skett i andra regioner har inte kommit Gotland till del fullt ut. Även om det för innevarande år ser ljusare ut, så ligger länet på ett högre arbetslöshetstal än riket i övrigt. De nya tjänsterna som tillkommit ligger inom den offentliga sektorn, medan jordbruk, industri och byggnadsverksamhet förlorat arbetstillfällen.

Ett sätt att motverka denna utveckling skulle kunna vara att låta Gotland bli försöksområde med sänkta arbetsgivaravgifter. Det försök som pågått i Norrbotten borde utvidgas och prövas på annat håll i landet. Gotland skulle med fördel kunna utgöra försöksområde. Förslagsvis kunde arbetsgivaravgiften för gotländska företag halveras för de fem först anställda.

Ett fribelopp motsvarande ett basbelopp bör införas vid beräkningen av arbetsgivaravgiften för egenföretagare.

En förbättrad skatteutjämning är en nödvändighet för ett län som har landets lägsta medelinkomst men som trots detta måste ge invånarna en rimlig service och en med övriga delar av landet jämförbar standard.

Likvärdig sjukvård

Gotlands kommun står inför sitt genom tiderna största åtagande på sjukvårdens område, nämligen förnyelsen av Visby lasarett. Det kan bli en

merkostnad för varje skattebetalare på Gotland med upp till två kronors höjd utdebitering för att klara denna ombyggnad, som kostnadsberäknats till ca 700 miljoner kronor.

Mot. 1988/89
A484

Gotland måste av beredskapsskäl ha en ordentlig bas för sjukvården, om vår trovärdighet i den interna försvarsdiskussionen skall kunna bestå. Vidare måste vi ha en överdimensionerad sjukvårdsresurs för att klara den stora belastning som sommarmånaderna medför. Regeringens besked i valrörelsen att sjukvården skall vara likvärdig var man än bor i landet får ett särskilt värde när anhållan om extra statsbidrag nu framförs från Gotlands län, kommun och militärkommando. Det handlar ytterst också här om en regionalpolitisk fördelning av resurser.

Jordbrukssektorn

Den internationella utvecklingen inom jordbrukssektorn är för närvarande ett mycket aktuellt diskussionsämne. Villkoren för svenskt jordbruk förefaller i allt större grad bli beroende av internationella förhandlingsuppgörelser. Tyvärr blir jordbrukets betydelse ur beredskapssynpunkt, landskapsbild och regionalpolitisk synpunkt i allt för stor omfattning bortglömt i den allmänna diskussionen kring livsmedelsfrågorna.

Gotland blir, genom den stora dominans som jordbruket har då det gäller sysselsättningen, mer beroende av en eventuell förändrad jordbrukspolitik eller jordbruksreglering än något annat län. Konsekvenserna av förändrade villkor för jordbruket bör därför i ett tidigt skede ses över för den gotländska lantbruksnäringen.

Av regionalpolitiska skäl och för att kunna tillgodose miljökraven bör särskilda stimulansåtgärder sättas in för att få en lämplig inriktning och omfattning på jordbruksproduktionen på Gotland. SIND-utredningen "Avstamp Gotland" PM 1985:6 innehåller målsättningar på jordbrukets område som inte uppnåtts. Medel bör sättas in så att dessa mål kan tillgodoses snarast möjligt. I samband med att den parlamentariskt tillsatta gruppen för översyn av jordbrukspolitiken arbetar anser jag det angeläget att det gotländska lantbrukets villkor blir föremål för särskilt beaktande.

Jag har i en annan motion särskilt pekat på vikten av att sockerbetsodling- och sockerframställningen vid Roma sockerbruk kan garanteras och får utvecklas.

Översyn av jordförvärvslagen

Den 1 juli 1987 trädde en delvis ny jordförvärvslag i kraft. Vi börjar nu se tillämpningen av denna. Det verkar som om de kapitalstarka i samhället, utan annat intresse än ägande, blir gynnade. Unga människor som har starkt intresse att bosätta sig på en jordbruksfastighet har i många fall inte ekonomiska förutsättningar att vara med i konkurrensen om jordbruksfastigheterna. Prisnivån har stigit mycket snabbt till nackdel för de som vill vara brukande ägare. Farhågor måste också resas inför den nya fastighetstaxeringen. Det kan bli stora negativa konsekvenser om de nya köpen kommer att ligga till grund vid värderingen. En utvärdering bör göras för att studera effekterna av jordförvärvslagen.

Regeringens ansvar

Det finns anledning att i detta sammanhang peka på det faktum att regeringen i samarbete med glesbygdsdelegationen ställt sig bakom kampanjen Hela Sverige skall leva. För att dessa ord skall få ett konkret innehåll är det nödvändigt att regeringen på ett bättre sätt än hittills låter en samlad syn få finnas i regionalpolitiken.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att låta Gotland bli försöksområde med sänkta arbetsgivaravgifter,

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om angelägenheten av att jordbruksproduktionen på Gotland ges en lämplig omfattning och inriktning.¹]

[att riksdagen beslutar om en översyn av jordförvärvslagen.¹]

Stockholm den 25 januari 1989

Gunhild Bolander (c)